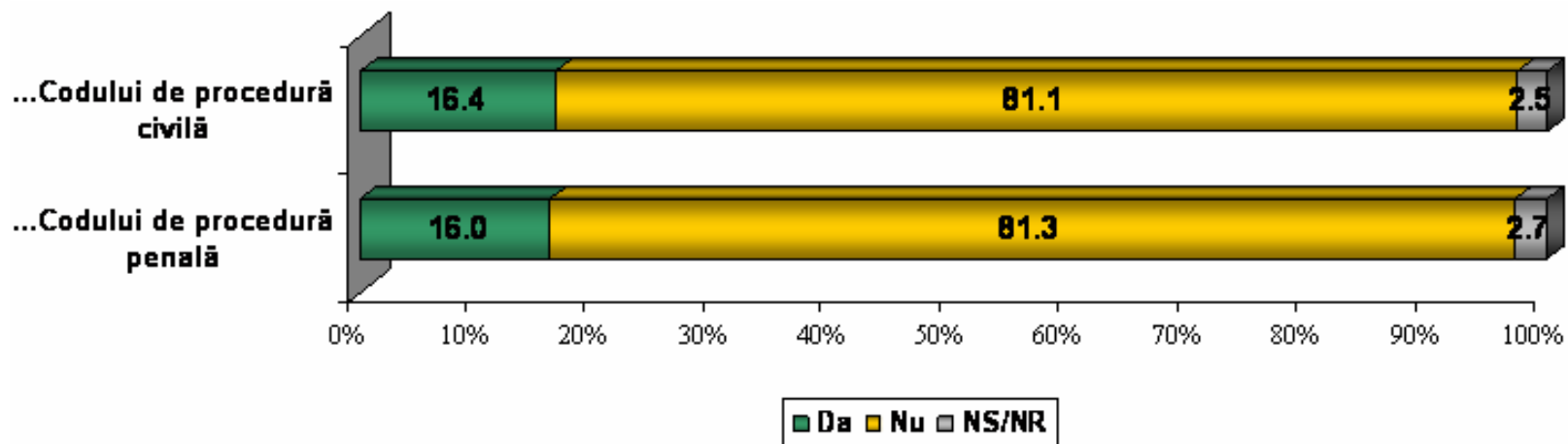

ÎNCREDEREA ÎN JUSTIȚIE: Cum ar vrea românii să fie legiferate procedurile civile și penale

Sondaj de opinie: 22 aprilie– 30 aprilie 2009
Eșantion reprezentativ la nivel național

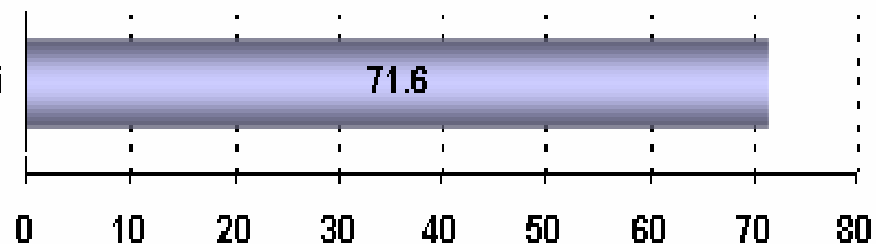
Știti care sunt modificările în cazul...?

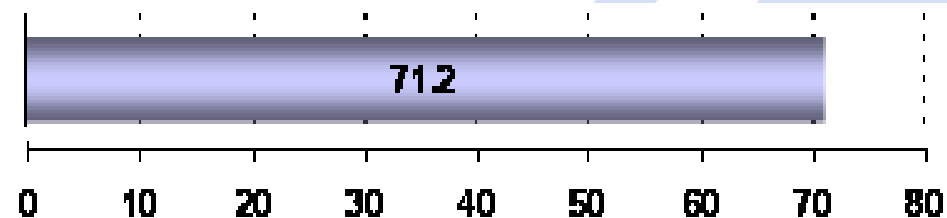
- 8 din 10 români nu știu care sunt modificările propuse de proiectele de Coduri de proceduri penală și civilă, astfel încât opțiunile acestora reprezintă propunerea opiniei publice care trebuie luată în considerare în activitatea de elaborare și aprobare a Codurilor de procedură.

Tribunalul și procuratura au ca responsabilități...

Strângerea probelor în potriiva inculpatului

Stabilirea/darea unor sentințe

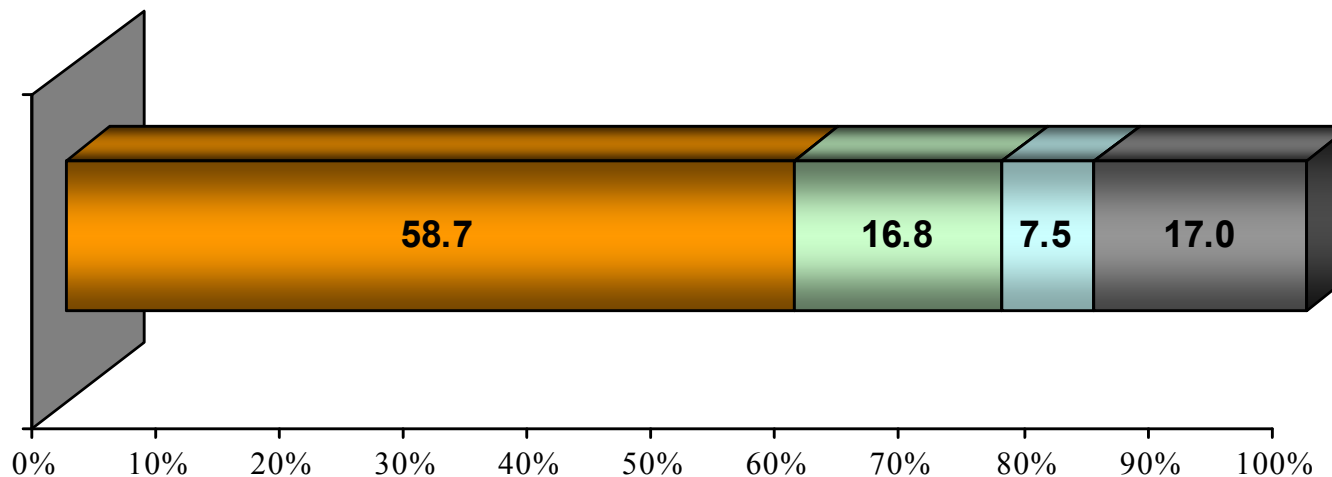

- Intervievarea a relevat faptul că în general, românii cunosc principalele atribuții ale tribunalelor și parchetelor, și că pot formula opinii privind aceste instituții, chiar dacă nu au fost consultați asupra codurilor de proceduri.

Încrederea în justiție

- Gradul de încărcare a instanțelor și așteptările pentru o reformare a modului de desfășurare a proceselor
- Încrederea în justiție
- Accesul la justiție

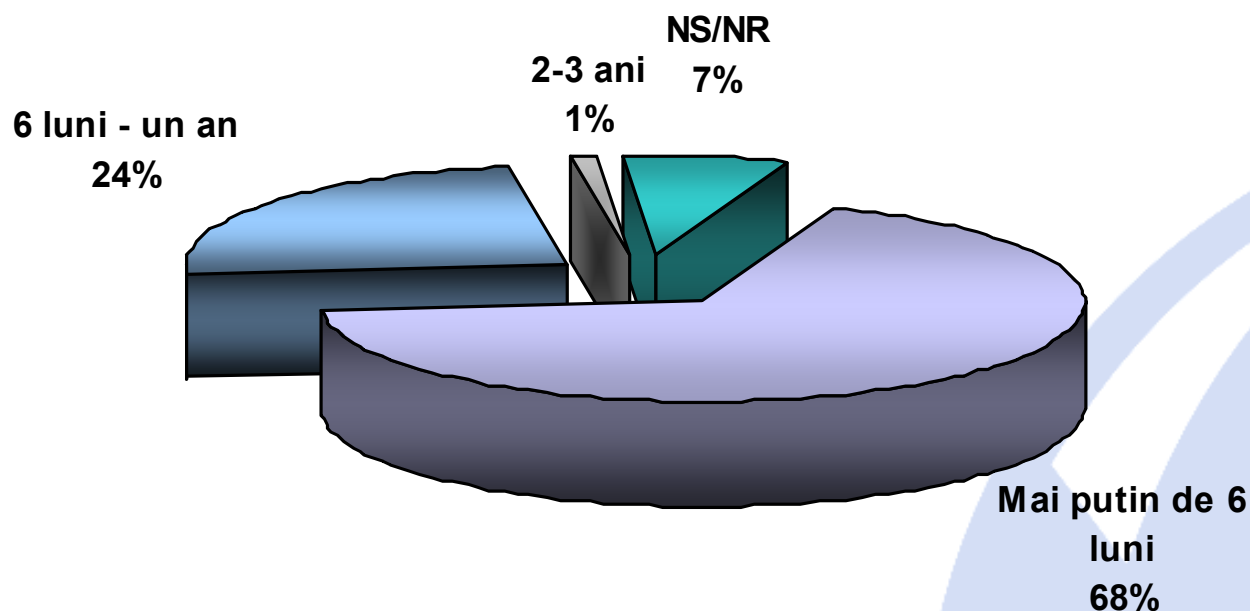
Dvs. credeți că numărul de procese pe rol/ aflăte în desfășurare în România este...

- Prea mare pentru ca instanțele de judecată să le poată soluționa într-un rezonabil / acceptabil
- Un număr potrivit, astfel încât instanțele de judecată pot soluționa adesea procesele într-un timp rezonabil / acceptabil
- Încă mic; instanțele de judecată ar putea soluționa mai multe procese într-un timp rezonabil, acceptabil
- NS / NR

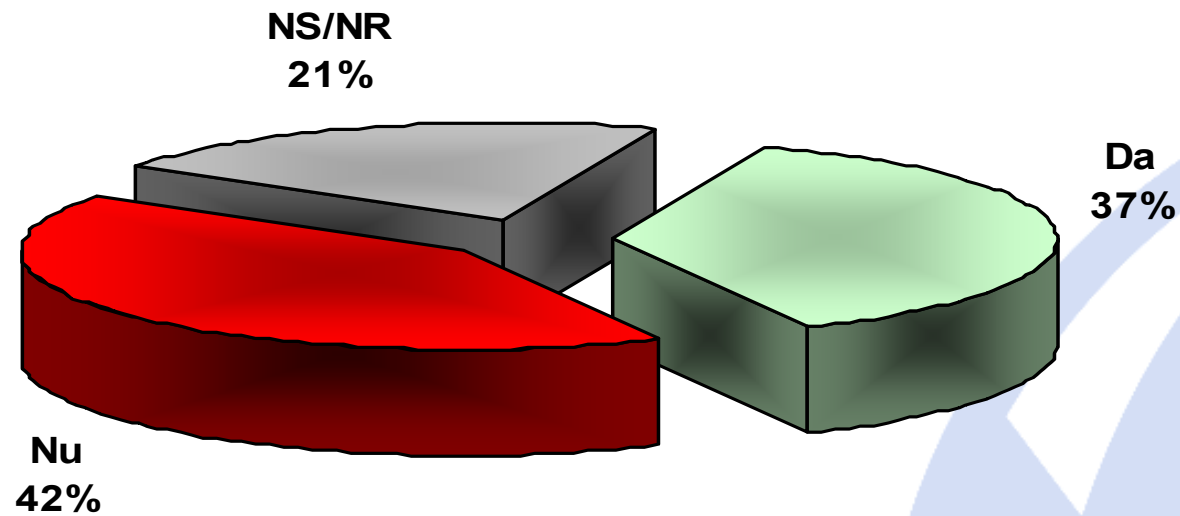
■ 58,7% dintre repondenți consideră că un număr prea mare de procese pe rol, pentru ca instanțele de judecată să le poată soluționa într-un timp rezonabil.

Care este în opinia dvs. durata rezonabilă/acceptabilă a unui proces?

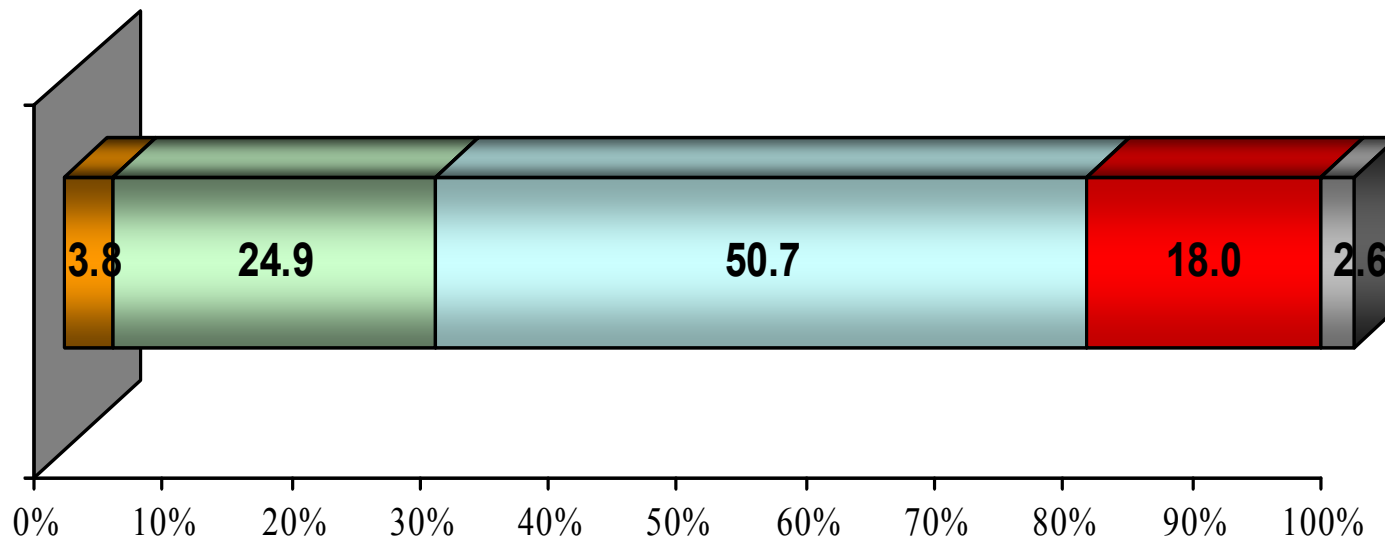
- 92% dintre repondenți consideră că durata acceptabilă pentru un proces este de până la un an.
- Aceasta ar putea să impună ca în reformarea procedurii să se poată trece la sistemul de proces "zi la zi" după o perioadă scurtă de asigurare a probelor (având în vedere că cetățenii doresc să aibă trei căi de jurisdicție în toate materiile).

Credeți că e necesară crearea unei alte instituții care să completeze justiția de stat?

- Răspunsul dat arată un grad mare de neîncredere în justiție.

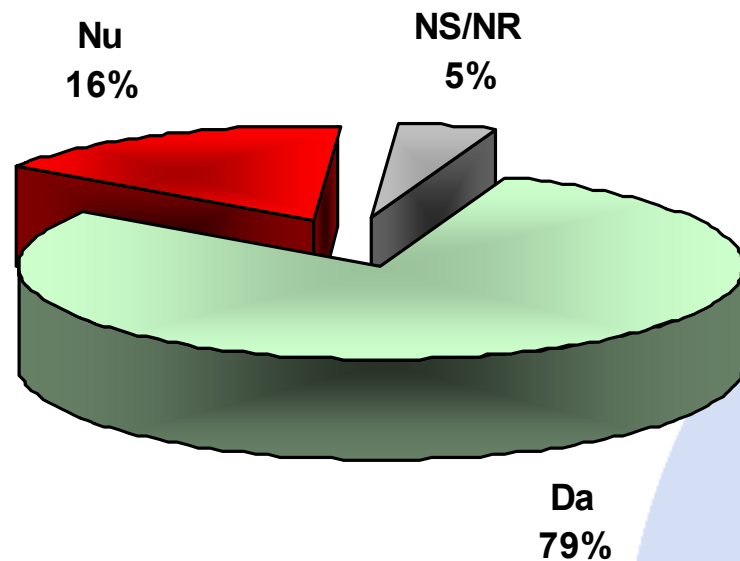
Dvs. câtă încredere aveți că vi s-ar face dreptate atunci când legea este în favoarea dvs.?

■ Foarte multă încredere ■ Multă încredere ■ Puțină încredere ■ Foarte puțină încredere ■ NS / NR

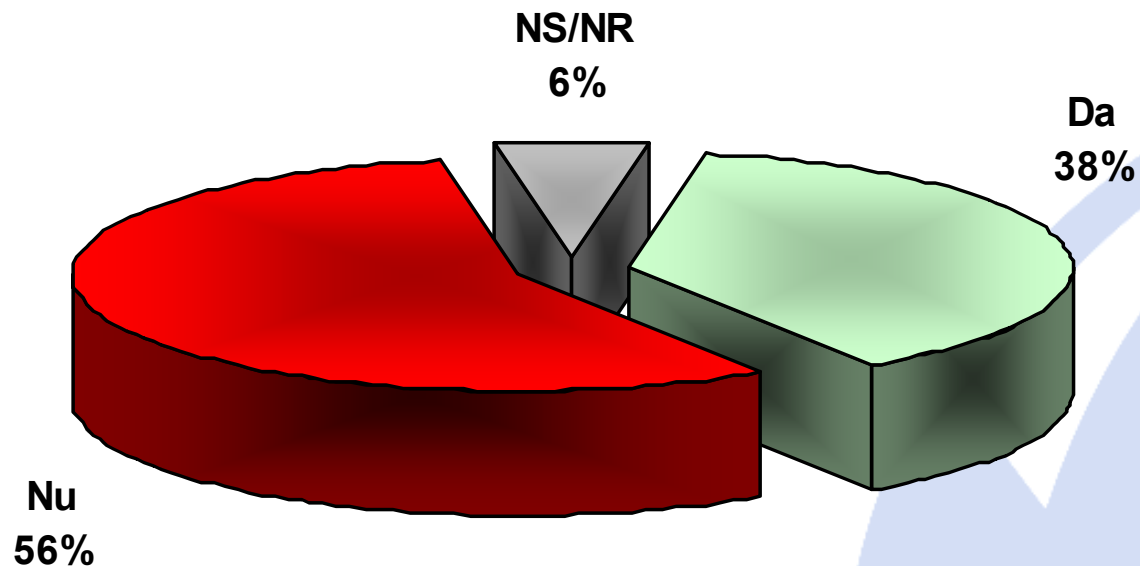
- Aproape $\frac{3}{4}$ dintre repondenți se arată neîncrezători în sistemul de justiție.
- Aceasta și explică de ce la graficul precedent opțiunea este pentru reforma profundă a sistemului și reintroducerea curții cu jurați.

Dvs. sunteți sau nu de acord cu următoarea afirmație "În România trebuie să ai bani / să plătești ca să ți se facă dreptate"?

- 8 din 10 români consideră că în România justiția este inaccesibilă din punct de vedere al costurilor pe care le implică.

In cazul în care ați fi implicat într-un proces, dvs. v-ați permite să vă angajați un avocat?

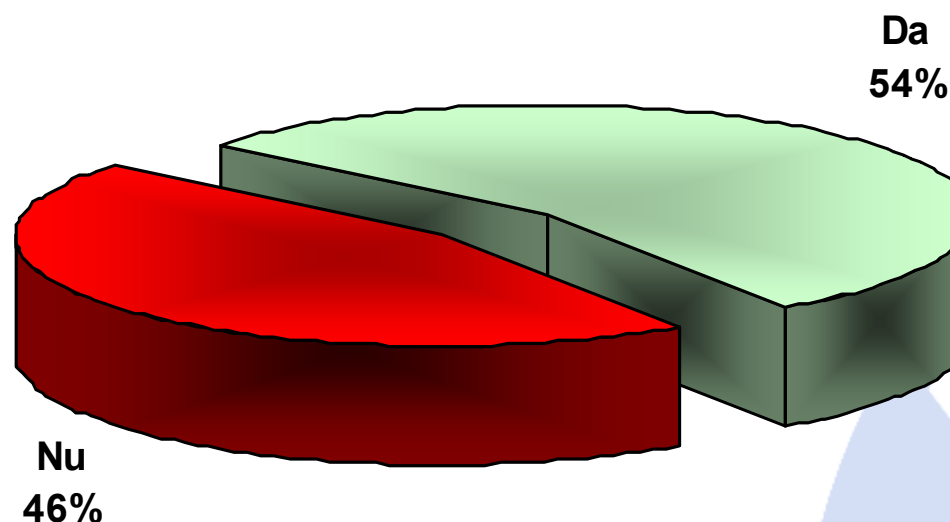
- 56% dintre români nu își permit să-și angajeze un avocat, iar în condițiile în care 79% consideră că ai nevoie de bani ca să ai acces la justiție, acesta este un semnal de alarmă.
- Proiectele de coduri diminuează capacitatea de a avea acces la ajutorul judiciar gratuit față de studiile de fezabilitate și propunerile existente la Ministerul Justiției în baza asistenței Phare.

Reforma procedurii proceselor

- Opinia publică așteaptă o schimbare profundă a modului de desfășurare a proceselor
- Opinia publică dorește, ca efect al neîncrederii în justiție, să aibă trei trepte de jurisdicție în toate materiile
- Având în vedere curtea cu jurați, opinia publică crede că în complet poate fi un singur judecător

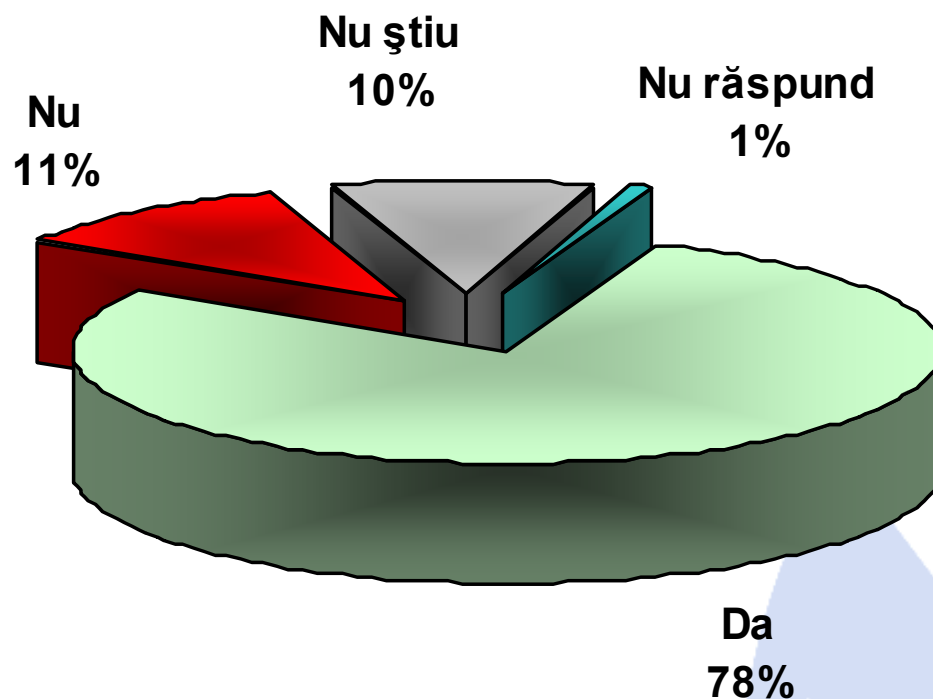
Populația relevă opțiuni coerente de reformare a codurilor de procedură pe cele câteva aspecte chestionate, ceea ce impune continuarea consultării opiniei publice

În unele țări există o instanță de judecată numită "curte cu jurați". Dvs. ați auzit despre această instanță?

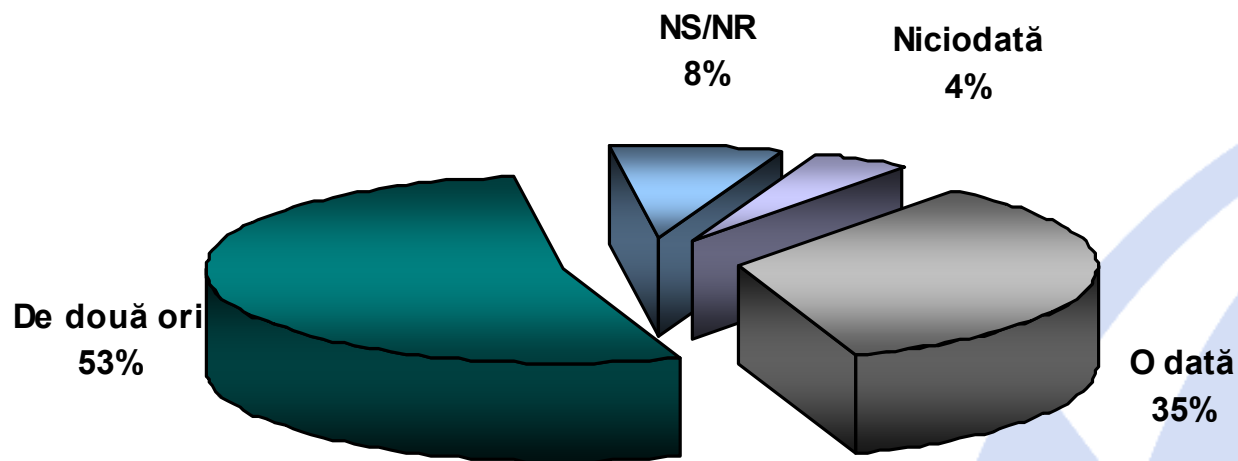
- Români sunt informați cu privire la existența curții cu jurați, care a fost existentă în România în perioada interbelică și care reprezintă un model în sistemul britanic și cel american.

Credeți că în România ar fi bine să existe curte cu jurați?

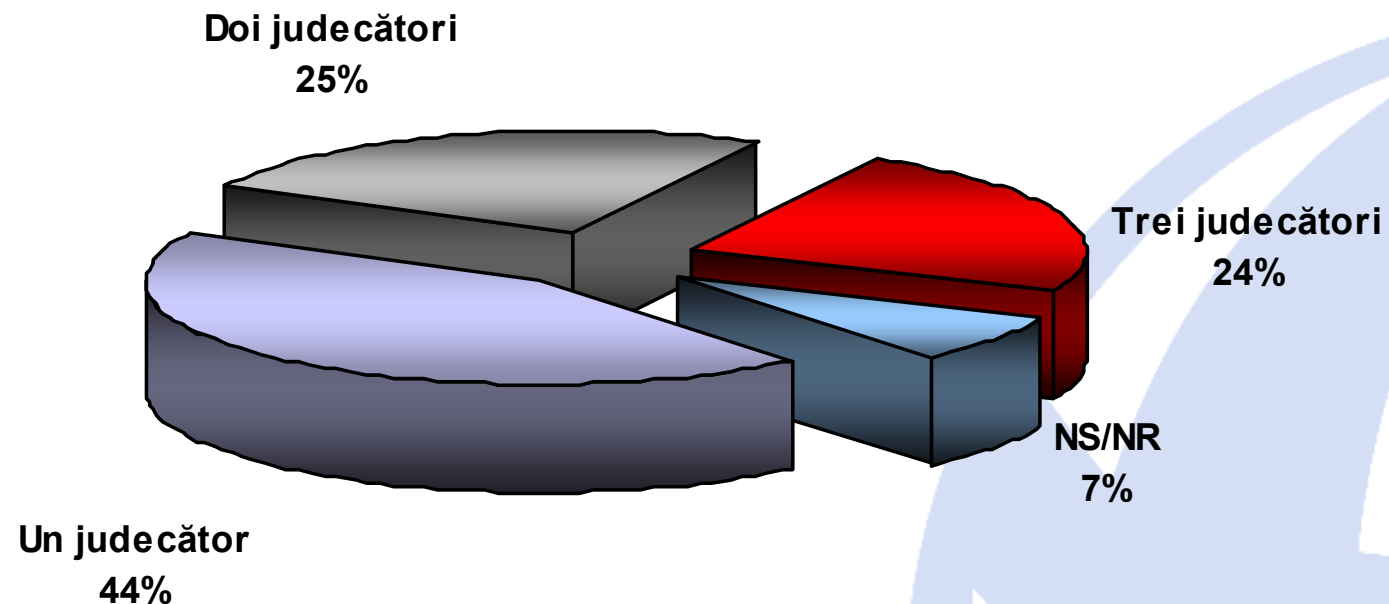
- 8 din 10 români optează pentru reînființarea curții cu jurați, fapt care ar diminua riscul de corupție al judecătorului.
- Acest răspuns majoritar este dat în condițiile în care mai mult de jumătate din populație are cunoștințe privind "curtea cu jurați".

Dacă ați avea un proces cu privire la proprietate, de câte ori vi s-ar părea potrivit să puteți contesta decizia judecătorului?

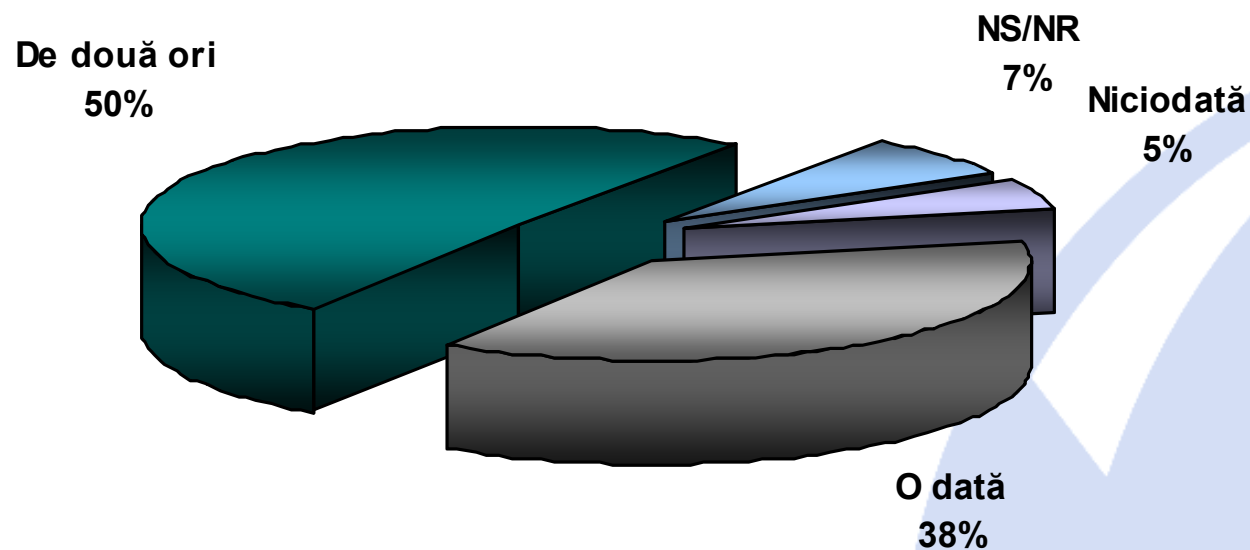
- Majoritatea românilor (53%) consideră că în materie civilă sunt necesare două căi de atac.

Dacă ați avea un proces cu privire la proprietate, câți judecători ați dori să soluționeze cazul dvs. la prima judecată / instanță?

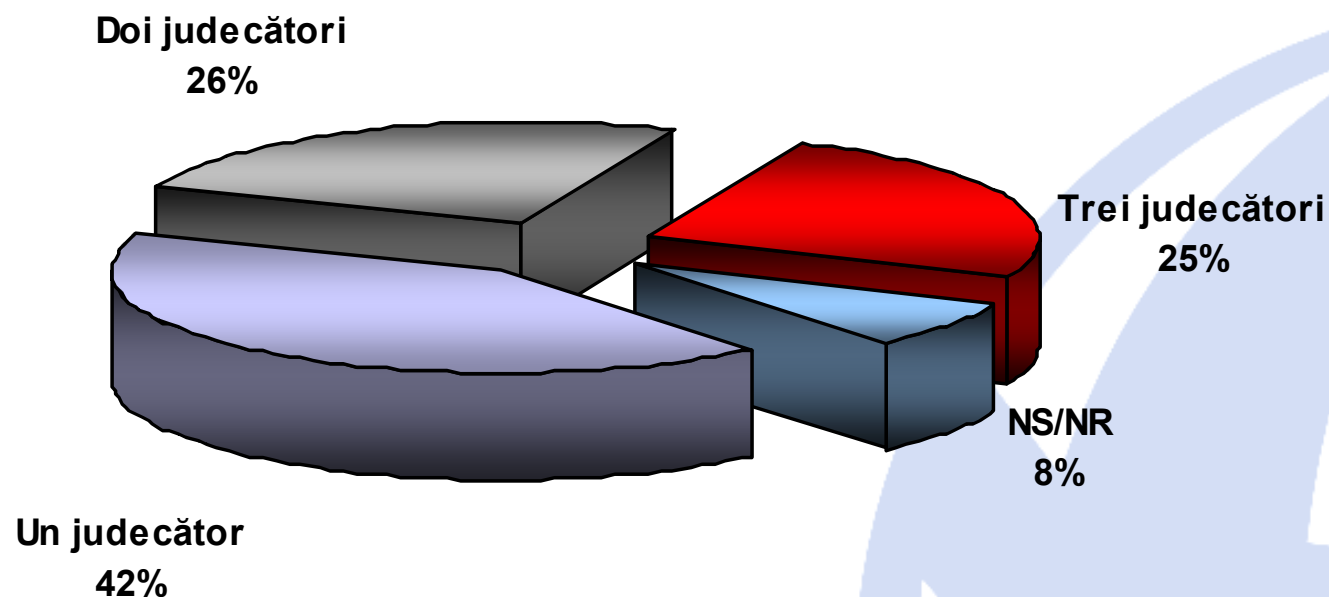
- Majoritatea românilor consideră suficientă decizia unui judecător în soluționarea unui proces de proprietate.

Dacă ați avea un proces cu o instituție publică (primărie, administrație publică, prefectură etc.), de câte ori vi s-ar părea potrivit să puteți contesta decizia judecătorului?

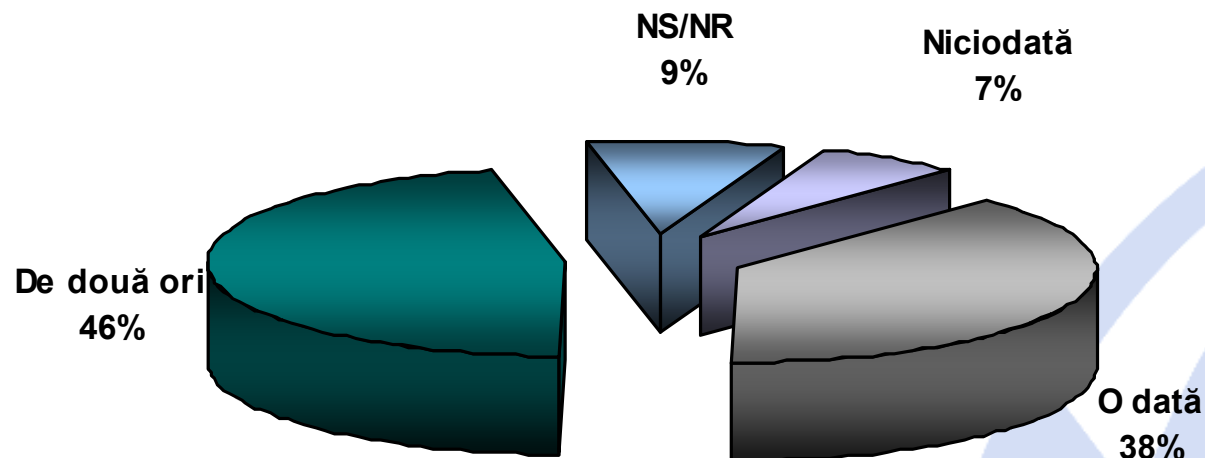
- Opinia dominantă (50%) consideră că în contencios administrativ sunt necesare două căi de atac.

Dacă ați avea un proces cu o instituție publică, câți judecători ați dori să soluționeze cazul dvs. la prima judecată / instanță?

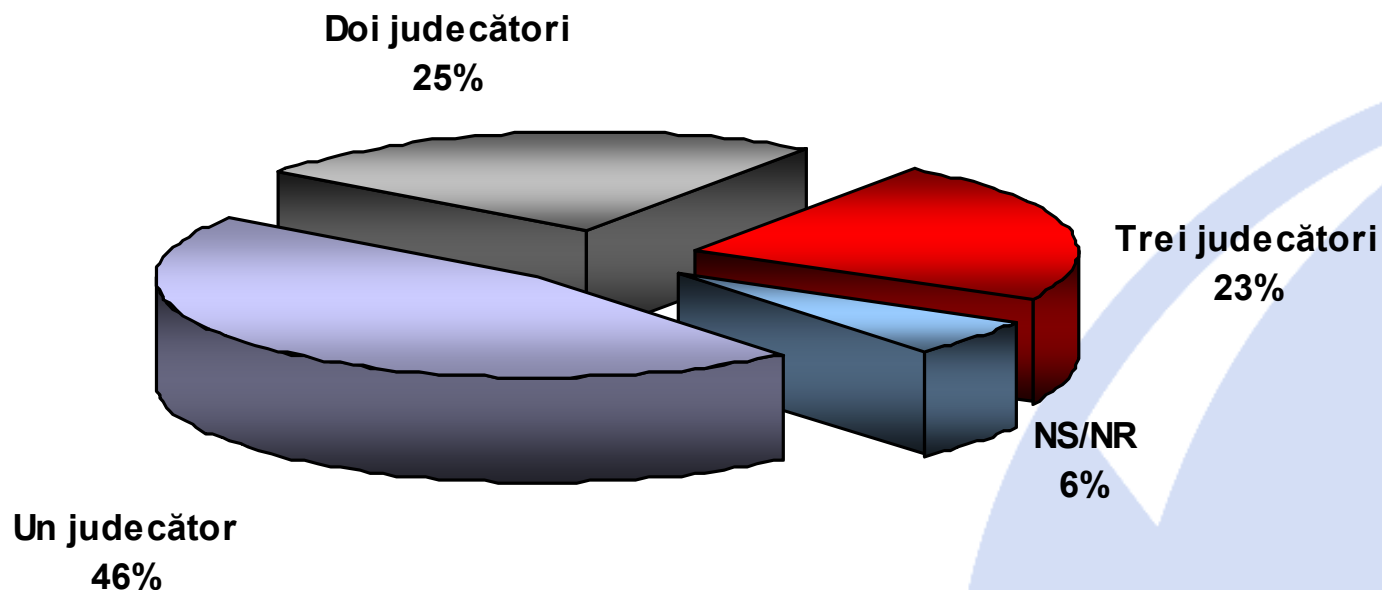
- 42% dintre repondenți sunt mulțumiți cu soluționarea cazului de către un singur judecător în cazul unui proces cu o instituție publică.

Dacă ați avea un proces penal cu privire la furt, de câte ori vi s-ar părea potrivit să puteți contesta decizia judecătorului?

- Opinia dominantă (46%) este că în materie penală trebuie să existe două căi de atac.

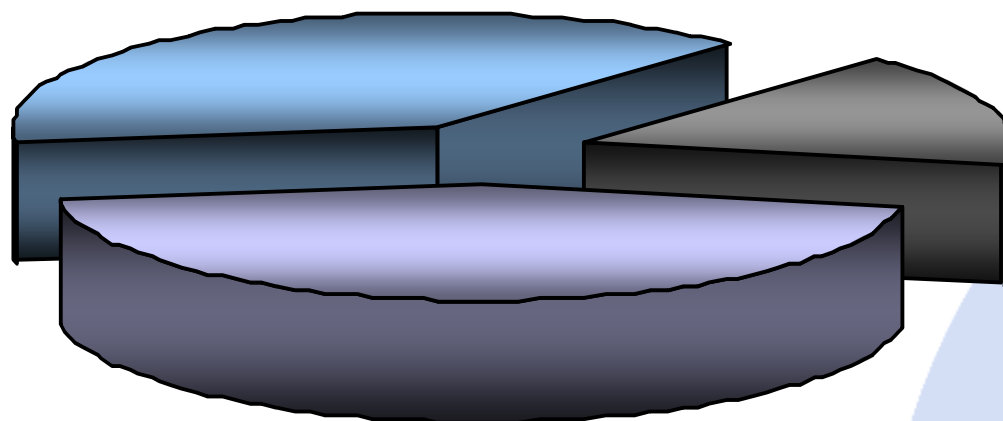
Dacă ați avea un proces penal cu privire la furt, câți judecători ați dori să soluționeze cazul dvs. la prima judecată/instanță?

- 46% dintre români ar dori ca soluția într-un proces penal să fie dată de către un singur judecător.

Ce credeți că este mai important în cadrul unui proces penal?

**Ancheta
desfășurată la
Procuratură
39%**

**Procesul
desfășurat la
Tribunal
45%**

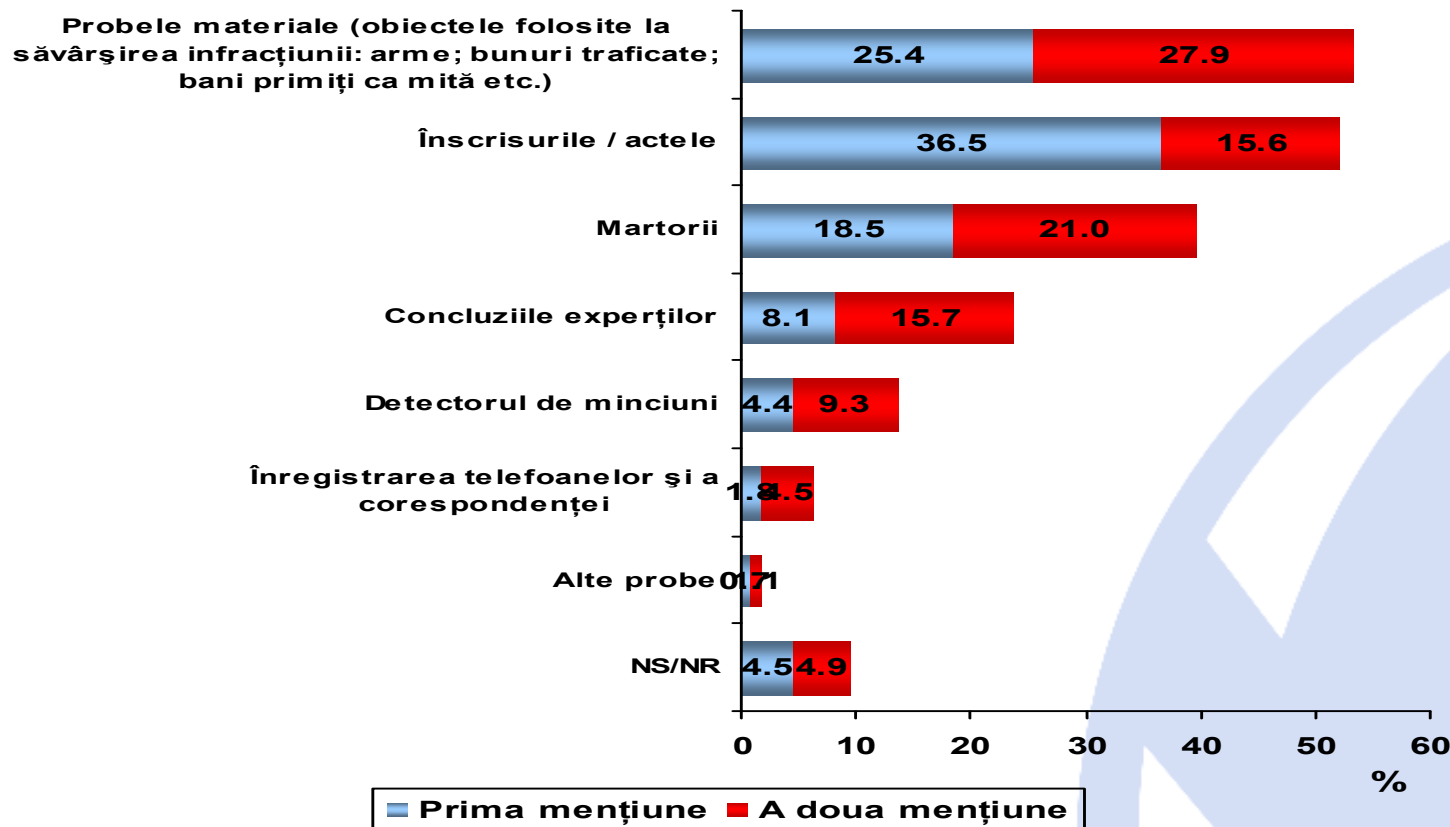
**NS/NR
16%**

- Opinia publică pune accentul pe faza de cercetare judecătorească în cadrul procesului penal, mai mult decât pe ancheta desfășurată la parchet.
- Filozofia Codului de Procedură Penală este în contradicție cu opțiunea publică.

Testarea unor aspecte punctuale din proceduri

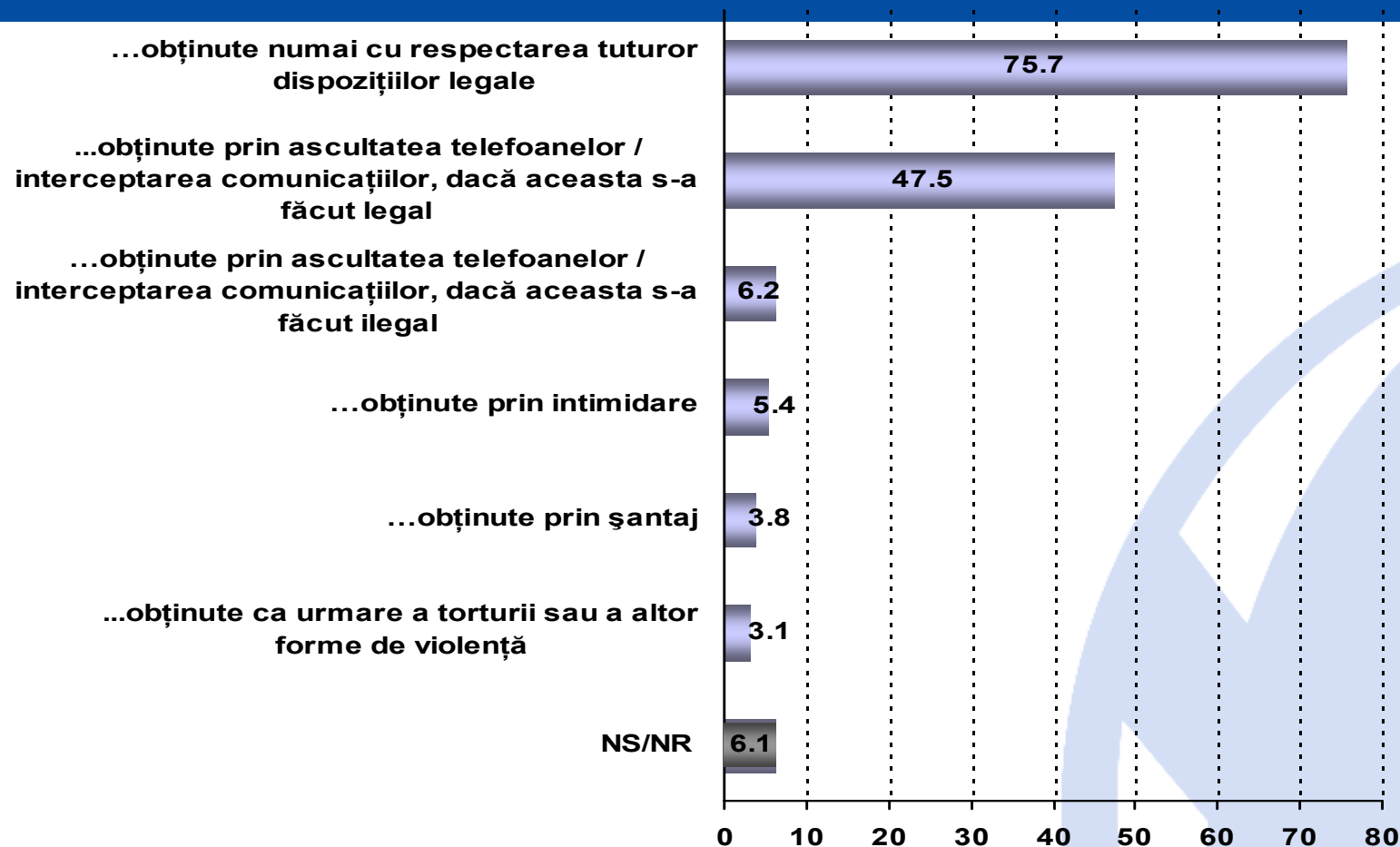
- În mod punctual s-au testat câteva specte din procedura civilă și penală pentru a vedea dacă acele aspecte răspund cerințelor societății:
 - Ierarhia mijloacelor de probă
 - Participarea forței armate (jandarmeria) în executările civile
 - Proiectele de cod sunt diferite pe aceste aspecte față de valorile societății

În opinia dvs., ce ar trebui să conteze cel mai mult în soluționarea unui proces?

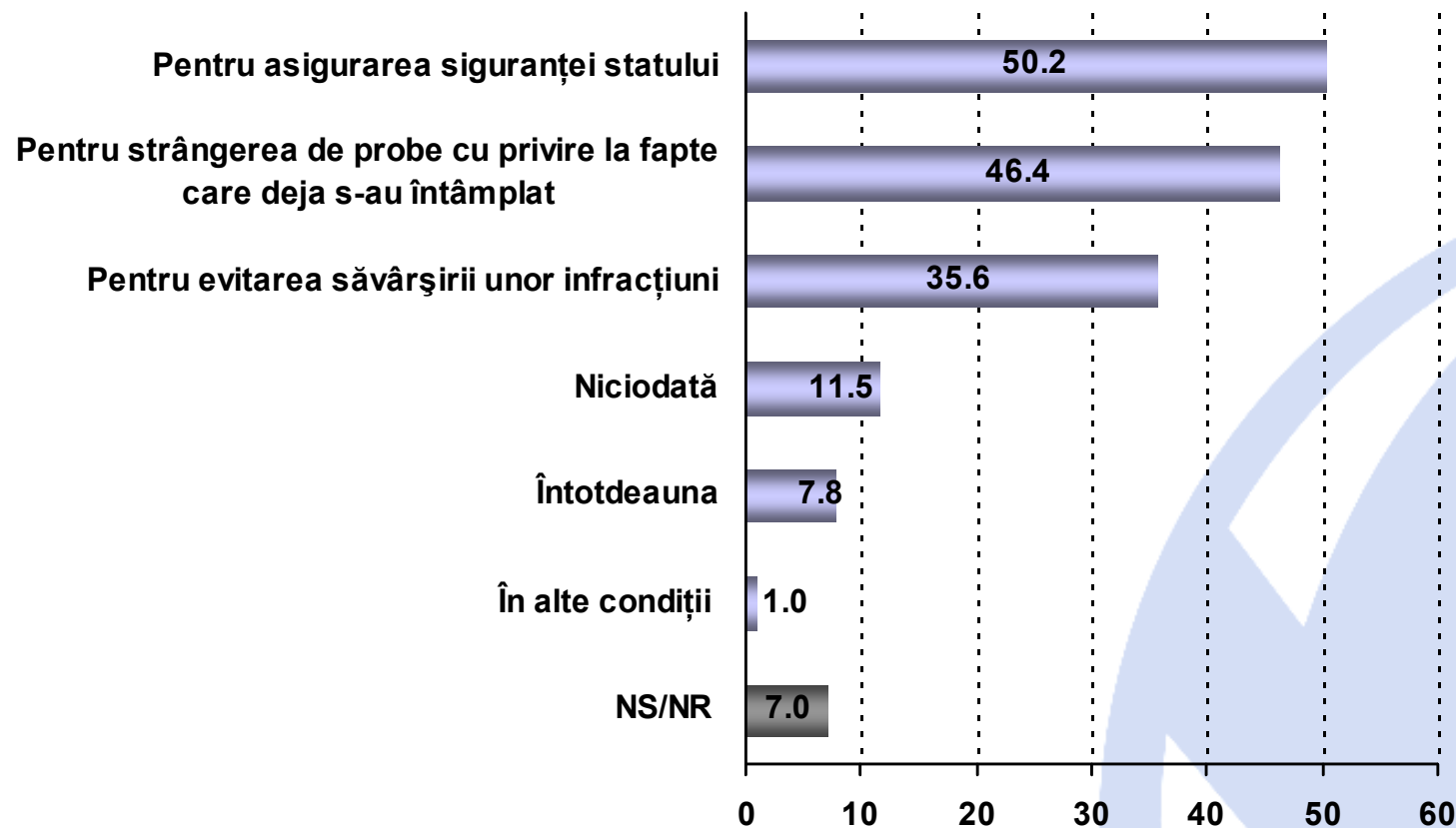
- În opinia celor intervievați, probele materiale și înscrisurile/actele sunt dovezile care primează în soluționarea unui proces.
- Înregistrarea telefoanelor și supravegherea corespondenței reprezintă doar 1,8% ca primă opțiune, fiind ultimul instrument de probă în ierarhizarea probelor.

Pentru aflarea adevărului ar trebui admise probele...:

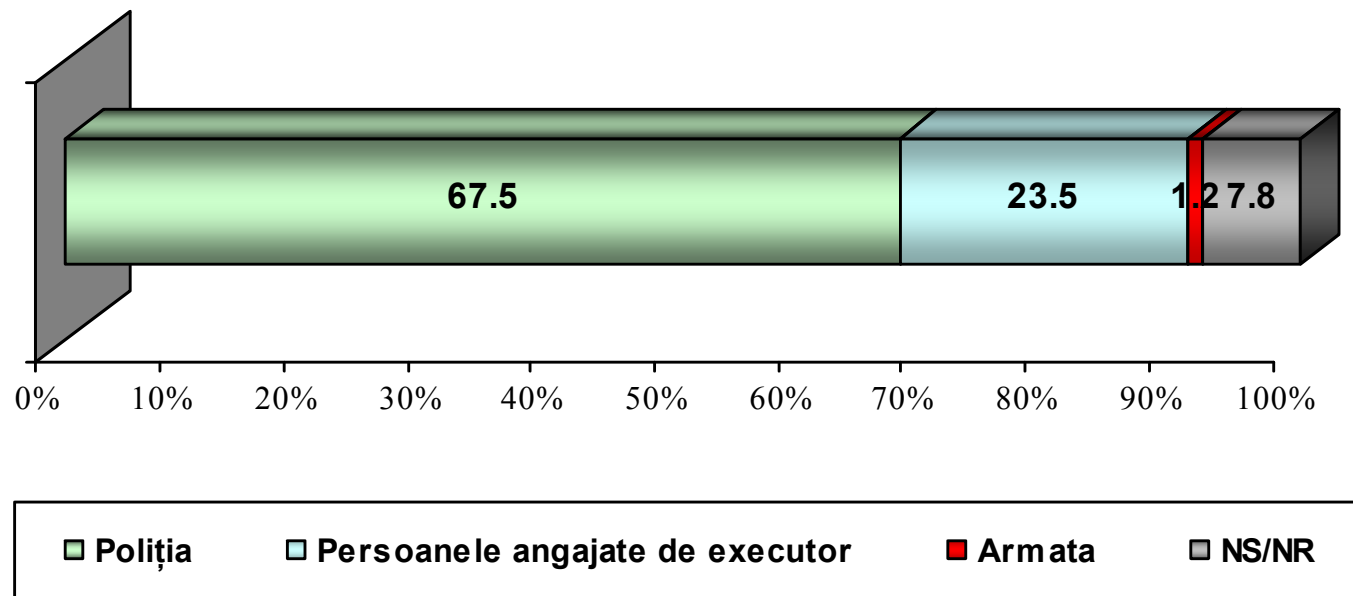
- Doar 5% dintre români consideră că pentru aflarea adevărului ar trebui admise probe obținute în mod ilegal.
- În contradicție cu opinia publică, proiectul de Cod Penal prevede posibilitatea utilizării probelor obținute ilegal în lipsa altora, precum și a tuturor probelor derivate din probe obținute ilegal.

În ce condiții credeți că este justificată și acceptabilă urmărirea comunicațiilor unei persoane (telefon, fax, corespondență scrisă, e-mail etc.)?

- 2/3 dintre români au răspuns negativ la întrebarea dacă ar fi acceptabilă urmărirea comunicațiilor pentru evitarea săvârșirii unor infracțiuni.
- Opinia publică nu acceptă încălcarea vieții private și a secretului corespondenței în scopuri preventive.
- Peste jumătate dintre respondenți consideră că ar fi acceptabilă limitarea acestor drepturi pentru asigurarea siguranței statului. Toate celelalte cauze nu sunt acceptate.

Cine ar trebui să ajute executorul judecătoresc în cazul în care acesta efectuează evacuări, preluare și vânzare de bunuri etc.?

- Poliția este actorul cel mai potrivit în sprijinirea executorului judecătoresc în vederea efectuării de evacuări, preluări și vânzări de bunuri, în opinia a 67% dintre respondenți, aceștia identificând poliția ca fiind factor de asigurare a ordinii publice.
- Proiectul de Cod de Procedură Civilă prevede, însă, utilizarea jandarmeriei, care reprezintă forța armată a Ministerului de Interne, prevedere aflată în conflict cu opțiunea opiniei publice.

Observații și concluzii

- Înainte de dezbateră în proces legislativ a proiectelor de coduri de procedură se impune consultarea cu societatea pentru alegerea modelelor dezirabile și care să beneficieze de încrederea publică
- Opinia publică așteaptă o reformă profundă și radicală care să conducă la încrederea în sistemul astfel creat
- Modelul anglo-saxon le pare cel mai dezirabil însă el poate fi combinat cu cel continental
- Adoptarea proiectelor de procedură fără consultarea publică reprezintă un abuz pe care politicienii trebuie să și-l asume deschis

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Mulțumim!